

**ИНОВАЦИИ В ПРИЛАГАНЕ НА ЕЛЕКТРОННИ ФОРМИ ЗА
ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ ... ИЛИ ЗА ПРОЕКТ
„УНИВЕРСИТЕТСКИ ЦЕНТЪР ЗА ЕЛЕКТРОННИ ФОРМИ НА
ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ И УСЛУГИ ПРИ БСУ (УЦДО) –
ВЪЗМОЖНОСТ ЗА УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ”**

Мария Алексиева, Бургаски свободен университет

**INNOVATIONS IN APPLICATION OF ELECTRONIC FORMS FOR
DISTANCE LEARNING ... OR THE "UNIVERSITY CENTER FOR
ELECTRONIC FORMS OF DISTANCE LEARNING AND SERVICES IN
BSU (UTSDO) - OPPORTUNITY FOR LIFELONG LEARNING"**

Maria Alexieva, Burgas free university

Abstract: In accordance with the priority of the BSU to continuously improve the quality of education through the application of information and communication technologies was drafted by the op "human resources development".

The overall objective of the project is to build a university center for electronic forms of distance education and services at BFU, which is provided in the organizational, methodological, legal and technical aspects; secured by a qualified academic and expertise and provide access to quality education and opportunities for lifelong learning.

Center for distance learning services at BFU allows current and prospective students, as well as people outside the university without age restrictions to balance both - their professional commitments and his academic training in a virtual environment.

Keywords: professional commitments, academic training, virtual environment, information, communication technologies

Сред образователните среди на международно равнище се отделя особено внимание за развиване на идеите за осигуряване „образование за всички”. В частност това се отнася в предоставянето на възможност на различни групи за по-ефективно влизане в контакт с лица и социални групи, за които обикновените средства за образование не носят удовлетворение. В този контекст е и основната мисия на българското образование „децата и младите хора в съвременното демократично общество да придобиват нагласата, знанията и уменията, които са им необходими, за да учат цял живот, да се трудят и проявяват високо гражданско съзнание” [1].

Класната стая/Университетската аудитория на XXI век се променят динамично. Животът в информационно общество, с постоянно нарастваща дигитална грамотност, най-вече сред младите хора, изисква и налага прилагане на нови информационни и комуникационни технологии (ИКТ) за педагогически цели във всяка учебна академична дейност, като по този начин се стимулира използването на световната мрежа, в която има огромен запас от дигитални ресурси и инструменти, които могат да бъдат приложени в академичното образование.

Един от начините за това е прилагането на електронни форми на дистанционно обучение и услуги като възможност за учене през целия живот.

В съответствие с приоритета на БСУ за непрекъснато повишаване качеството на обучението чрез прилагане на информационните и комуникационни технологии беше разработен проект по ОП „Развитие на човешките ресурси“, който получи одобрението

на договарящия орган и от м. декември 2012 г., Университетът работи и реализира планираните в проекта дейности.

Общата цел на проекта е свързана с изграждане на Университетски център за електронни форми на дистанционно обучение и услуги при БСУ, който да е осигурен в организационен, методологичен, нормативен и технически аспект; обезпечен с квалифициран академичен и експертен състав и да осигурява достъп до качествено образование и възможности за учене през целия живот.

Центърът за дистанционно обучение и услуги при БСУ дава възможност на настоящи и бъдещи студенти, както и на хора извън университета, без ограничения във възрастта да съвместяват едновременно професионалните си ангажименти и академичното си обучение във виртуална среда.

Дейностите по проекта са разпределени в 2 основни групи.

Първата група е с пряко отношение към схемата за безвъзмездна финансова помощ „Развитие на електронни форми на дистанционно обучение в системата на висшето образование” и в нея има 7 основни дейностни ядра:

1. Изграждане на Университетски център за електронни форми на дистанционно обучение и услуги при БСУ;
2. Обучение на преподавателския, административния и техническия персонал за прилагане на електронни форми на дистанционно обучение;
3. Разработване на услуги, продукти, електронни и мултимедийни помагала;
4. Създаване на виртуална библиотека, електронно хранилище на стандартизирани електронни компоненти и система за управление на обучението;
5. Разработване на програми за електронни форми на дистанционно обучение;
6. Разработване, апробиране и провеждане на електронни модули и курсове;
7. Включване на студенти и външни потребители в различни електронни форми на дистанционно обучение.

За всяко от дейностните ядра са планирани конкретни дейности, които определят основната дейност в съдържателен аспект.

Втората група е свързана с изискванията за информиране и публичност по проекта. Към нея се отнасят дейности, свързани с представяне на проекта в медиите и др. заинтересовани страни; изработване на рекламни материали; разработване на сайт на УЦДО и портал, предоставящ административни услуги на обучаемите; изработване на методически пособия и материали, въпросници/ анкетни карти, сертификати за участие в обученията; публикуване на материали на страницата на УЦДО и в медиите, свързани с предстоящи и проведени дейности по проекта; изграждане на виртуална общност на студенти, специалисти и външни потребители и др.

Двете основни групи дейности взаимно се допълват и осигуряват цялостен обхват при изпълнение на проекта.

Проектът е насочен към реализиране на целта на Приоритетна ос 4 на ОП „Развитие на човешките ресурси”: по-успешна социална и трудова реализация на хората чрез подобряване на условията за равен достъп до образование и обучение и развитие на системата за учене през целия живот”. Изпълнението на тази цел е подчинено на постоянното усвояване на нови знания и усъвършенстване на вече придобитите умения и компетенции, защото това е предпоставка за успешна професионална и личностна реализация.

Към настоящият момент резултатите и крайните продукти, свързани с реализиране на дейностите по проекта са:

По отношение на целевите групи:

- подготвени експерти и преподаватели, които умеят да разработват електронни курсове за дистанционно обучение, електронни учебни материали и да прилагат електронни методи на обучение
- обучен административен персонал, който подпомага работата на Центъра и прилага създадената вътрешна университетска система за контрол на качеството.
- създаден административен и технически капацитет за обезпечаване на дейностите и услугите, които предлага УЦДО при БСУ
- предоставяне на качествено образование и възможности за учене през целия живот на различни целеви групи.

По отношение на реализираните дейности:

- разработена стратегия за електронни форми на дистанционно обучение в БСУ.
- разработени документи, които обезпечават дейността на Университетския център за дистанционно обучение при БСУ – правилник за работата на Центъра, длъжностни характеристики на екипа за организация и управление на дейностите на Центъра.
- разработен **сайт на УЦДО при БСУ** и **портал**, предоставящ административни услуги на кандидатите за обучение и обучаемите.
- разработена **система за провеждане на вътрешен мониторинг** на дейностите.
- Разработен инструментариум за проучване на удовлетвореността на участниците в обученията на Центъра.
- Разработени **мултимедийни помагала**, които подпомагат работата на преподавателите при разработване на материали за електронни форми на дистанционно обучение.
- Разработени **програми и курсове за електронни форми на дистанционно обучение** за преподаватели, административен персонал, студенти и външни потребители.
- Създадена **виртуална библиотека, електронно хранилище** на стандартизирани електронни компоненти и **система за управление на обучението**.
- Създадена **виртуална лаборатория**.
- Създадена **виртуална общност** на студенти, специалисти и външни потребители.
- Издадени **ръководство** за разработване на електронни курсове за дистанционно обучение и **сборник** с добри практики в областта на прилагане на електронни форми за дистанционно обучение.

Индикатори за изпълнение и/или резултат от проекта:

Създаден **Университетски център за дистанционно обучение и услуги при БСУ**, който създава условия и предлага програми и курсове: за квалификация, преквалификация и допълнителна квалификация на специалисти във важни за икономиката отрасли с акцент към звена, в които има недостиг на специалисти; за хора в неравностойно положение; за преквалификация на безработни и специалисти с висше образование;

Разработени **4 магистърски програми**: Международни икономически отношения, Публично-частни партньорства и проекти, Публични комуникации и социална психология, Бизнес информационни технологии. Към настоящия момент се обучават магистри в програмата „Публични комуникации и социална психология“;

Повече от 60 курса за електронни форми на дистанционно обучение (40 курса в магистърските програми за дистанционно обучение и 24 курса за допълнително/продължаващо обучение);

Обучени **100 преподаватели** за работа в web базирана среда за дистанционно обучение и разбаротване на курсове и модули за електронни форми на дистанционно обучение; **12 служители на УО (Учебен отдел)** за организиране на дистанционно обучение; **5 специалисти от отдел "Информационно осигуряване"**;

Включени **повече от 150 студенти в курсове за електронни форми** на дистанционно обучение; **повече от 50 студенти завършили успешно поне един курс/модул за електронни форми** на дистанционно обучение, **повече от 100 външни потребители** завършили курс за продължаващо обучение.

Постигнато ни кара да се чувстваме удовлетворени, защото изграждането на Университетски център за дистанционно обучение и услуги, който е: осигурен в организационен, методологичен, нормативен и технически аспект; обезпечен с квалифициран академичен и експертен състав и осигурява достъп до качествено образование и възможности за учене през целия живот е гаранция за продължение на дейностите и след приключване на проекта. Самото наличие на тази нова за Университета структура, изградена на базата на съгласуваност с приоритетните области, целите и конкретните мерки от Националните програмни документи за образование, е гаранция за устойчиво въздействие върху целевите групи в неограничен период от време.

След приключване на проекта през м. декември 2014 г. създаденият Център за дистанционно обучение и услуги при БСУ продължава да работи за популяризиране на електронните форми на дистанционно обучение, ще бъдат сформирани екипи, които да разработват нови програми и курсове за електронни форми на дистанционно обучение за различни групи обучаеми.

В същото време постигнатото ни изправя пред нови предизвикателства, свързани с устойчивостта и надграждане на вече създаденото, защото този проект изготви изцяло логистиката на този вид модерно и съвременно обучение - подготовка на експерти и преподаватели, осигуряване на възможности за самостоятелно планиране и разработка на гъвкави учебни програми, предоставяне на методическа помощ и материална база: електронни и мултимедийни помагала, програмни модули, достъп до електронна библиотеката и хранилище на учебни компоненти, но предизвикателствата са свързани с обучение във всички магистърски програми, в изграждане на високо технологична среда за учене в условията на виртуално обучение и др.

В информационното общество, където технологиите се развиват изключително бързо, положението в образователните институции се мени драстично и обучаемите ("digital natives") не са доволни, когато им преподават обучители, които в техните очи са "digital immigrants". Така че ако искаме образованието на XXI век да отговаря на напредъка на технологиите, то трябва да се предприемат мерки за непрекъсната актуализация на учебното съдържание и повишаване на дигиталната компетентност на хората, които преподават знания и формират умения и компетентности.

References:

[1] Програма за развитие на образованието, науката и младежките политики в Република България (2009-2013 г.). Министерство на образованието, младежта и науката, София (2009)